

Oslo kommune
Friluftsetaten

Er introduserte arter et stort miljøproblem?

Helsemessige konsekvenser

Erosjon og andre skader

Skjøtselsbehov

Biologisk mangfold?

Oslo kommune
Friluftsetaten

Hvilke arter endrer naturen mest i Oslo?

**Verdifulle naturtyper
endres i stor grad**

**Kjempebjørnekjeks
Kjempespringfrø
Russesvalerot**

**Verdifulle naturtyper
endres**

**Russekål
Kanadagullris
Gravbergknapp
Syrin
Gullregn
Snøbær
Platanlønn
Vinterkarse?**

**Verdifulle naturtyper
vil trolig bli endret**

**Parkslirekne
Hagelupin
Fagerfredløs
Gravmyrt
Introduserte bartrær**

Oslo kommune
Friluftsetaten

Kjempebjørnekjeks

- 2,5-3 meter høy skjermplante
- 2 til flerårig
- Blomstring i juli og frøsetting i august
- Kommer fra Kaukasuss
- Innført hageplante fra 1800-tallet
- Alvorlig pestplante i Europa
- Rask spredning med:
  - vann
  - hageavfall
  - flytting av masser
  - trafikk og vegvedlikehold
  - mennesker?

Oslo kommune
Friluftsetaten

Bestandsutvikling

1970-tallet: første registreringer?
1990: ca. 20 forekomster?
2003: > 200 forekomster
2004: > 300 forekomster
2005: > 350 forekomster
økt tetthet/størrelse

Livsmiljøer

Bekker/elver

strekninger - ca. 14 km

Løvskog for øvrig

punktforekomster

T-bane/jernbane/vei

punktforekomster, strekninger – ca. 5 km

Brakkmark/fyllinger

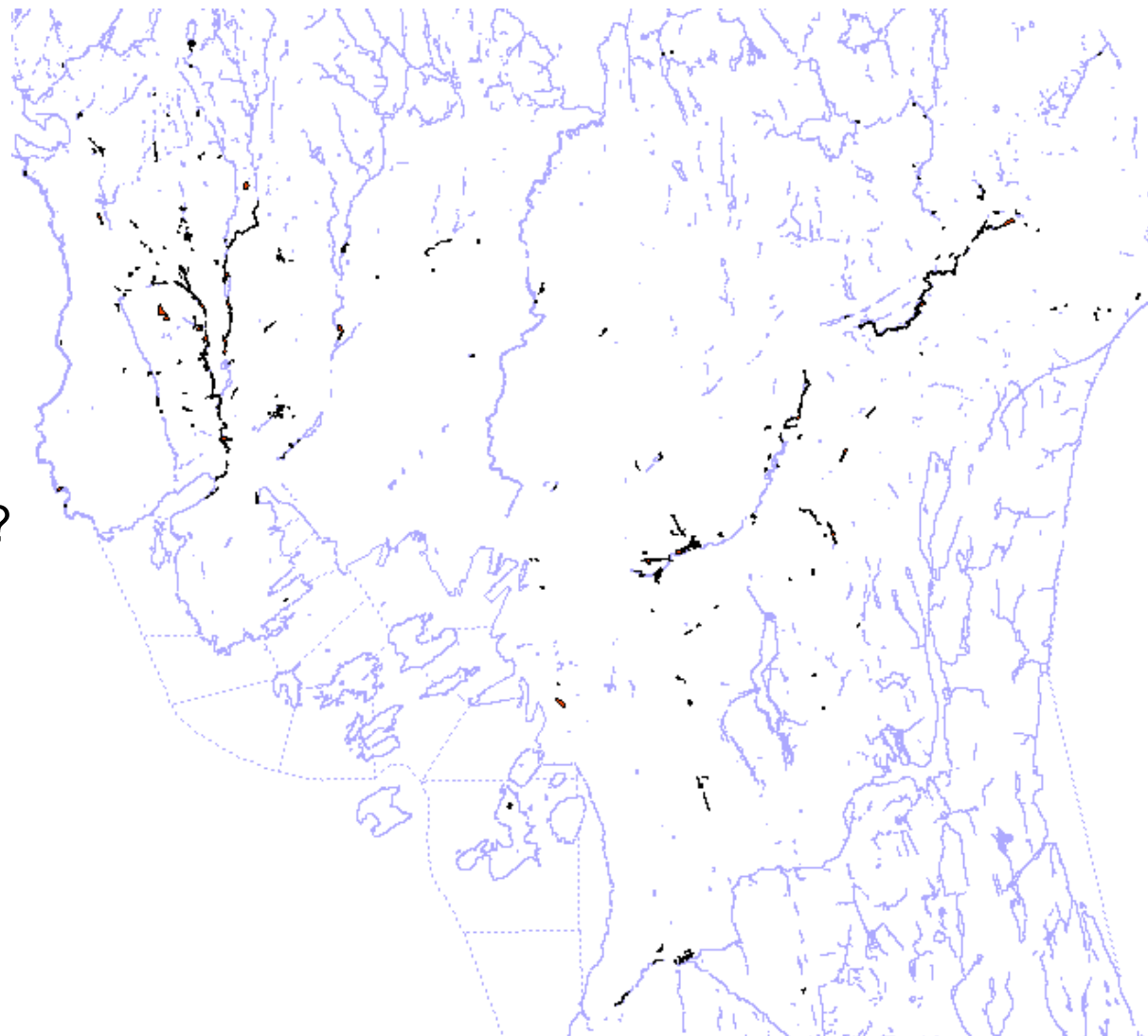
punktforekomster (ofte store)

Enger

få forekomster

Hager

liten kunnskap

Oslo kommune
Friluftsetaten

Kjempespringfrø

- ca. 1,5 meter høy plante i springfrøfamilien
- 1 årig
- Kommer fra Himalaya
- Blomstring juli-august, med frøsetting etter 4 uker
- Innført hageplante
- Blir dominerende
- Rask spredning med:
  - vann
  - hageavfall

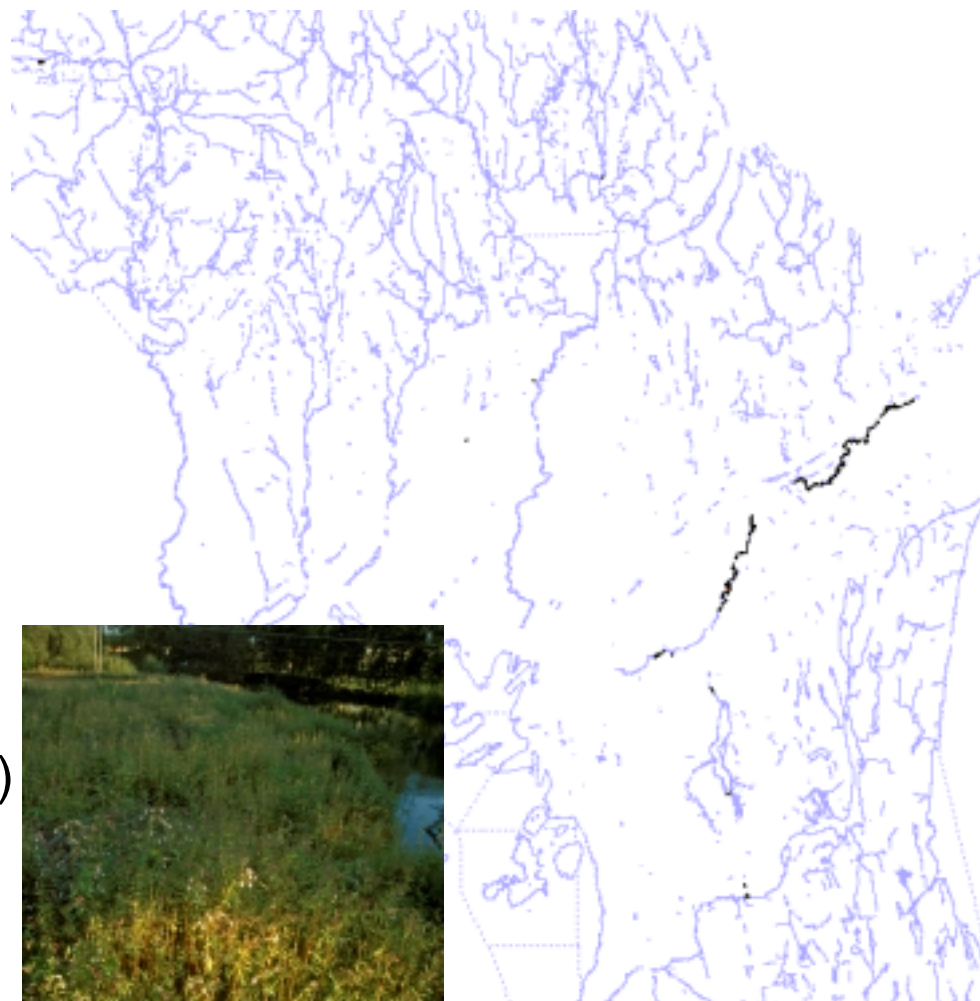
Oslo kommune
Friluftsetaten

Bestandsstørrelse

25 forekomster i Oslo

Livsmiljøer

Bekker/elver	strekninger – ca. 6 km
Vei/jernbane	punktforkomster (små)
Hager	punktforkomster (små)
Brakkmark	punktforkomster (små)

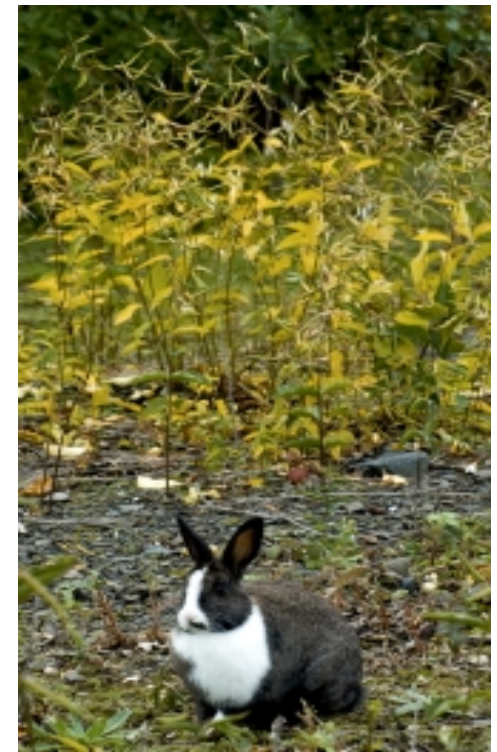

Oslo kommune
Friluftsetaten

Russesvalerot

- 1,5-1,5 m meter høy plante, klatrer
- Flerårig
- blomstring i juli og frøsetting i august
- Kommer fra Sydøst-Europa og Syd-Russland
- Trolig innført som prydplante fra ca. 1870
- Ikke ellers i Europa, men pestplante i USA, Canada
- Rask spredning med:
  - vind
  - kaniner?
  - flytting av masser?

Oslo kommune
Friluftsetaten

Bestandsutvikling

Ekspllosiv økning i mengde de siste 10 år

På 10 øyer og Bygdøy
6 forekomster på fastlandet

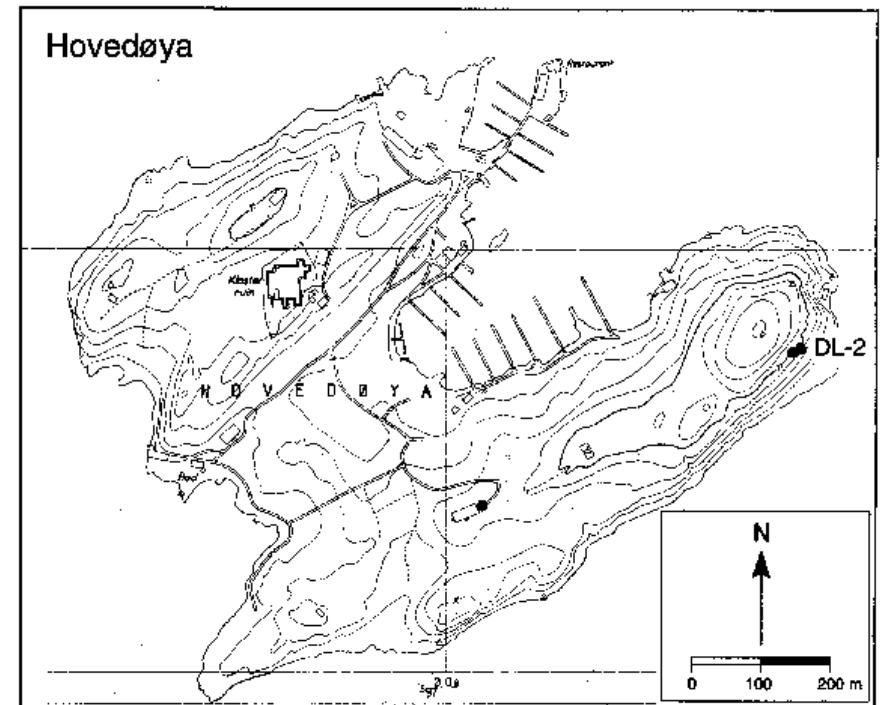
Livsmiljøer

Steinfyllinger

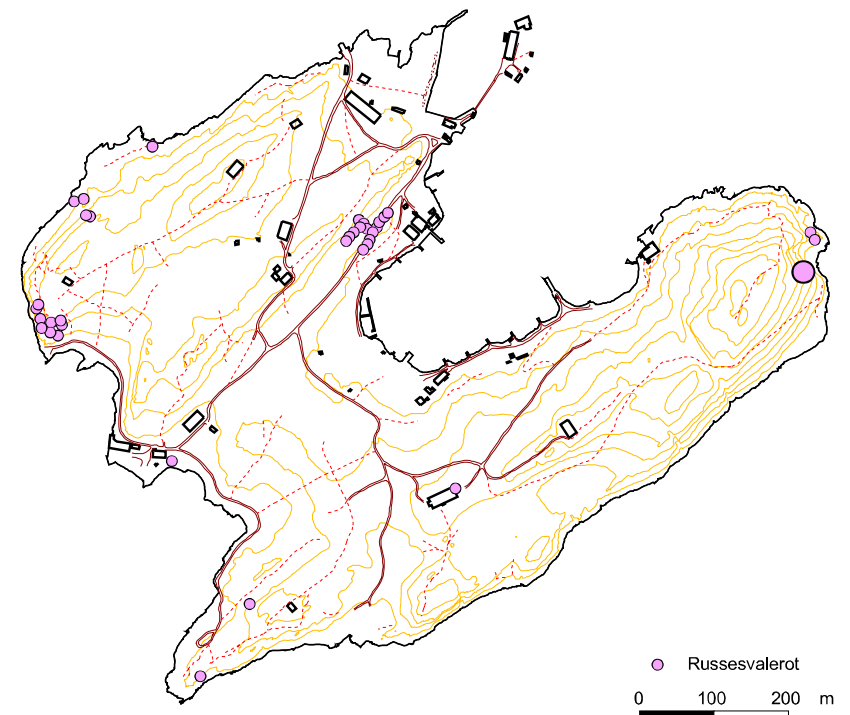
Skiferskråninger

Kalktørrenger

Løvskog

Figur 7: Forekomster på Hovedøya registrert i 1991, 1992, 1993 og 1994.

Oslo kommune
Friluftsetaten

Andre problemlanter

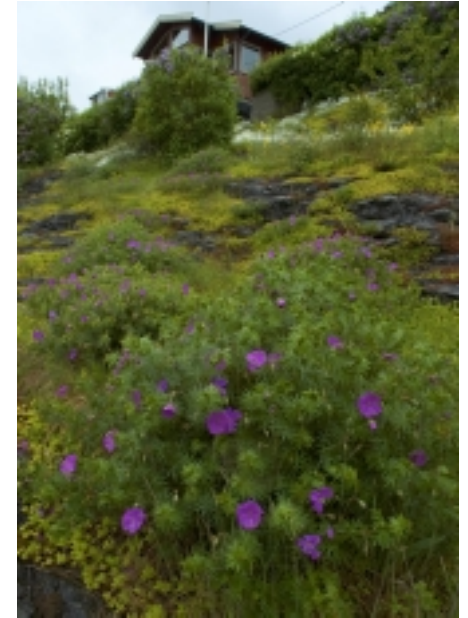
Gravbergknapp   **Parkslirekne**
Gravmyrt   **Legepestrot**

Flerårige hageplanter

Relativt heldekkende og konkurransesterke

Sprer seg sakte med rotskudd

Vanlig lokalt på øyene og Bygdøy

Oslo kommune
Friluftsetaten

Andre probleplanter

Kanadagullris

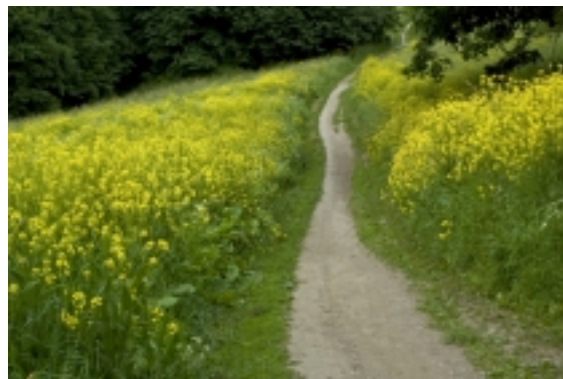
Russekål

Parkslirekne

Fagerfredløs

Hagelupin

Vinterkarse?

Fleråreige hageplanter

Danner tette bestander

Spres langs kommunikasjonslinjer, brakkområder

Svært vanlige og i rask spredning

Oslo kommune
Friluftsetaten

Andre probleplanter

Syrin

Gullrein

Snøbær

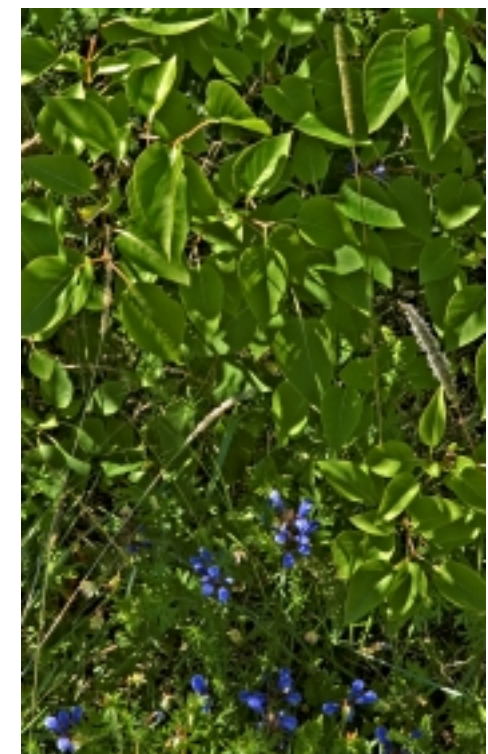
Platanlønn

Introduserte bartrær

Prydtrær og busker

Bestandsdannende

Spres sakte

Oslo kommune
Friluftsetaten

Strategi

- Kartlegge og digitalisere forekomster
- Informasjon til eiere
- Informasjon til publikum
- Bruke hjemmehørende arter og ettårige arter som ikke setter frø
- Koordinere tiltak i kommunen

Oslo kommune
Friluftsetaten

Har tiltak noe hensikt?

Rutiner for gravearbeider

- Tilsåing
- Ikke flytte masser forurenset med frø

Endring av tidspunkt og omfang av gresslått

Oslo kommune
Friluftsetaten

Aktuell bekjempelse

Målrettet bekjempelse kjempebjørnekjeks

- Rotkutting om våren og sommeren
- Gjentatt slått
- Evt. sprøyting?

Målrettet bekjempelse av kjempespringfrø

- Luking hver 3 uke
- Slått

Målrettet bekjempelse av russesvalerot

- Luking og oppgraving

Bekjempelsesforsøk:

kjempe-/parkslirekne, bergknapp, russekål, kanadagullris

Oslo kommune
Friluftsetaten

Resultater

Kjempebjørnekjeks

Redusert tetthet etter bekjempelse i en årrekke

Kjempespringfrø

Redusert tetthet etter ett år – økning nedstrøms

Russesvalerot

??

Russekål

??

Vinterkarse

?

Kanadagullris

Ingen endring i tetthet?

Gravbergknapp

Varierende

Parkslirekne

Vanskelig

Platanlønn

Vanskelig

Bartrær

Enkelt

